

REDACȚIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.
Nr-ii de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napoiază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
inaltă în Arad.

Serisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 4

D-l Hașdeu despre noi.

„Hassen auch die Geister?“

Intr'un articol retrospectiv, publicat zilele acestea în „Epoca“ din București, dl Hașdeu își arată părerea sa, ca istoric, asupra rezultatului secolului ce espiră, intru cât anume se atinge de neamul românesc. Dată fiind personalitatea d-lui Hașdeu și mai ales poziția înaltă ce ocupă în istoriografia și literatura noastră, nu putem lăsa nerelevată părerea sa, intru cât ne privește și pe noi, Românii de aici.

Eată cum dl Hașdeu menționează pe „frații de dincolo“ în articolul său:

„Terminând, declar că m'am mărginit cu tot dinadinsul a vorbi numai și numai despre regatul României. E permis unui francez, când îl preocupă organismul Franței, de-a nu avea în vedere Belgia cea franceză sau cantoanele cele franceze ale Helvetiei. Negreșite, sunt legitime și foarte frumoase simpatiile și simfoniile între Paris, Bruxelles și Geneva, dar nu e de loc necesară solidaritatea politică între ele. Sub raportul exclusiv cultural, fără îndoială, un Jean-Jacques Rousseau este o glorie națională a tuturor Francezilor. Al nostru al tuturor Românilor este un Șincai. Dar când în frate de dincolo va cere dela noi să imbrățișăm certele și patimile lor de acolo, sau să va apuce a ne învenina cu teoriile lui Schopenhauer, sau să pretinde a fi mai Român, sau mai deștept decât noi ăștia, o! atunci să ne slăbească“...

Atât!

Numai în acest chip, — în comparație cu Franța și fiecele ei — ne duce dl Hașdeu pe noi în conexiune cu evenimentele istorice din acest secol. Gheorghe Lazar n'a existat pentru d-sa. Luptele noastre dela 48 nu înseamnă nimic. Școala națională din Arad lui Bărnăuș n'are a face. Mișcările naționale și tendințele tot mai pozitive de unitate literară și culturală nu-l împoartă. Tot ce privește raporturile noastre cu frații din regat se resumă în pasagiul citat, care ne apostrofează, ne dojeneste, ne amenință chiar...

Involuntar mă întreb, dacă acesta este Hașdeu, cel privit ca o glorie a românismului contemporan? Se poate ca o concepție atât de strimă, tare, departe de a purta pecetea generalității, dar n'ar face cinste nici celui din urmă profesor de istorie română, să fie scrisă de autorul „Istoriei critice“?...

Noi știm, că cel ce scrie istorie, trebuie să se călăuzească de două principii sfinte: de obiectivitate și sinceritate. Cel ce însă ne judecă pe noi după „certe și patimi“, după „teorii Schopenhaueriene“, și după revinderea departe de firea noastră, n'are în vedere nici obiectivitatea, nici adevărul și comite o greșală.

Și greșala d-lui Hașdeu e evidentă. Eată în ce consistă. D-sa în calitate nu ne apreciază pe noi, ci pe o singură persoană, originară de la noi, pe dl Maiorescu. Ori-cine citește acest pasagiu, vede, că el se referă

la numitul antagonist al d-lui Hașdeu, care desigur i-a pricinuit multă supărare, de care însă nu noi suntem de vină.

Acești doi fruntași ai României — unul Ardelean și altul Basarabean — au purtat o luptă îndelungată; unul lupta cu „ideal și sarcasm“, celalalt cu formulele reci ale logicii și ale spiritului practic. Basarabeanul a fost de obicei învins și acum e fatal, ca în imensitatea sa de orgoliu să nu uite triumful dlui Maiorescu. Îmi aduc aminte, că ura Basarabeanului a mers până în a declara, că în politică preferă a vota cu socialistii, de cât cu un Maiorescu. Și lupta aceasta, — altfel infructoasă, căci din ciocnirea celor doi munți n'au scăpărat schintei prea mari — dl Hașdeu o ridică la valoare de eveniment istoric și o trage în cadrul schiței sale retrospective asupra secolului.

Mare importanță, nu-i glumă, desigur mai mare ca misiunea lui Gheorghe Lazar... Dar' ce am greșit noi, să fim amestecați în ea? Ce am greșit, ca ura și veninul, destinate unuia, să se verse asupra noastră a tuturor? E permis unui istoric, să ne privească și să ne aprecieze pe toți prin prisma luptelor sale personale cu un x sau y?

Dl Hașdeu ar putea fi în măsură de a ști, că dl Maiorescu arare ori a fost de acord cu frații sei de aici. În literatură, prin aplicarea teoriilor lui Vischer și Stuart-Mill, fără considerație la cauzele sociale și politice, cari determinau singuraticile curente, combătute cu atâta stăruință de densus, s'a pus în opoziție diametrală cu noi. Ear' încât privește Schopenhauerianismul, de care dl Hașdeu are oroare, este de-adreptul ridicol a' socoti ca o importanță a noastră. Desfidem să ni se arete un singur publicist ardelean sau bănățean, care să fi importat principii disolvante în cultura și literatura din regat. Slavici? Coșbuc? Popovici-Bănățeanu? Vorbească colecția „Convorbirilor“! Prea suntem noi, cei dintre dealurile aceste cis-și transsylvane, oțăriți în luptă, de cât să ne facem apostolii Nirvaniei. Dar' firește și de optimismul spiritelor celor cu 17 lefuri de stat suntem departe...

Eată tot atâtea dovezi că dl Hașdeu greșește și rău face, că ne identifică cu rivalul seu. Și ne doare, că marele filolog și istoric ni se desvlește atât de mititel, pretându-se la enunțări neîntemeiate și pornite din sentimente nepotrivite cu părerea ce-o aveam despre d-sa. Ne doare că-l vedem în rândul câtorva scribi din presa internațională bucureștiană, în care mai deunăzi nește Evrei se nizuiau a submina buna înțelegere între frați. Ceea-ce face dl Hașdeu nu mai e greșală politică — căci simțul politic i-a lipsit întotdeauna, — dar e și un păcat național. Conștiința unității noastre etnice este o falnică cucerire a acestui veac și cel ce vrea să o întunece în noi, prin

aștărea urei și a neînțelegerii între frați, e un nevrednic, ori cine ar fi, om sau spirit.

Altfel vorbesc spiritele de elită către fracțiunile neamului lor. Așa de pildă bătrânul Mommsen a vorbit și el anul trecut către conaționalii sei germani din Austria. Dar nu i-a certat, nu i-a amenințat, nu le-a trimis picuri de otravă ca nouă magul de la Cămpina, ci cuvinte de încurajare le-a trimis, apel la luptă pentru îndeplinirea operei de unitate națională și culturală.

Dacă bărbaților nostri mari nu le îngăduie micimea de suflet să facă și ei astfel, — „o, atunci să ne slăbească“, vorba d-lui Hașdeu.

* *

Autonomia catolicilor. Congresul pentru autonomia catolicilor întrunit încă în 13 Noemvre 1897 și întrerupt în aceeași zi, și-a început lucrările în 31 Ianuarie a. c. Congresul a fost precedat de trei conferențe, toate trei de o deosebită importanță pentru biserica romano-catolică. Dintre acestea însă cea mai însemnată a fost conferința așa numită generală, ținută sub președinția contelui Szapary Gyula. În această din urmă conferință în chipul cel mai hotărât a ieșit la iveală străduința, de-a înălțura discuția specială asupra cunoșcutelor proiecte și numai pe temeiul discuției generale s'a format o părere, care să fie apoi opinia congresului, atât a publicului catolic, cât și a factorilor decizători.

Această străduință s'a zădărnicit și dezbaterile generale imediat a fost urmată de discuția specială. Această silință a fost însă zădărnicită tocmai în sechina din urmă. Discuția generală va fi urmată de dezbaterile speciale. — Remarcăm, că prelații români gr. cat. au lipsit de la congres, afară de episcopul Szabó János de la Gherla, care așa se vede, nu mai numără nimic între prelații bisericii române gr.-catolice, după-cum nu se mai poate număra, peste tot, între Românii cari lucrează pentru binele neamului lor.

Lupta în comitat.

Impotriva școlilor de stat. — Cum să ne apărăm!

Școala și biserica avem să ne-o apărăm mai întâiu de toate în comună. Numai unde au fost Românii slabi, că s'au învârtit între dinșii, n'au vrut să jertfească ori s'au lăsat înșelați, numai acolo oamenii stăpânirii s'au cumpenit să primească școala ungurească (de stat ori comună).

D. Romul Ciorogariu a arătat aceasta pe larg în adunarea de Luni a congregațiunii comitatului.

A arătat cu numeroase pilde, că acest soi de școli sunt așa zicând răsadniță a tuturor relelor. Ce să și așteptăm dela școlile în cari copiii nu primesc învețatură creștinească?

Zadarnic am luptat însă noi toți și bine în casa comitatului, dacă frații noștri din casa satului au apucat

pe cât rele. Astfel, și în adunarea de Luni a congregațiunii ni s'au arătat hârțit de care a trebuit să roșim: Românii din comuna Giulița cer școală ungurească. Să le fie rușine. Au fost înșelați, de bună seamă. Nu știu ce au scris. D. dr. I. Suciu a arătat și d-sa chipul păcătos cum se pun la cale acest fel de „cereri“.

Ori-cum însă, vicșpanul comitatului avea mărturie românească împotriva luptei noastre, Românii cari nu vrem școli de stat în sate românești. Avea mai presus de toate voturi!

N'ar fi avut însă rugare scrisă de Români nici voturi destule, dacă Românii și-ar face toți datoria. Cei din Giulița nu și-au făcut-o, ci de oară au ajuns, ear alții mulți, cari n'au venit la adunarea de Luni a congregației, earăși numai de lauda nu sunt vrednici. Din peste o sută, câți au lipsit, numai 40 dacă veneau, stăpânirea nu avea destule voturi pentru a hotărî cum și-a plăcut în toate, ci puteam să dregem și ce au stricat cei din Giulița și să alegem și comitetul după plac.

De aci încolo vom însemna pe toți câți lipsesc, ca să se vadă cine nu și face datoria.

Că ce se poate ajunge prin lupta în congregație, se poate judeca și din cele de mai sus, și din cele ce s'au mai întâmplat.

D. Russu Șirianu a biciuit zdăvăn ticăloșia săvârșită când cu alegerea din Cinteiu, spunând în același timp că se ridică împotriva fibriștilor ca atât mai ales, cu cât ei calcă des legea și-i este teamă că a doua zi nici fibriștilor din Șiria nu va fi mai breaz. Cuvântul a avut urmare: fibriștilor din Șiria la alegerea de Marți, a pus în candidare trei Români, între cari unul pe care și în rindul trecut șirienii l'au dorit; acum l'au și ales.

Știu satrapii aceștia și ce-i frica, numai să fie cine să le arate că nu rabdă calcările lor de legi!

Tot așa, în afacerea ajutorării bisericii din Ciuciu a fost destul ca dl V. Mangra să se scoale și să arate că ce nedreptate se face respingându-se cererea de ajutor (în aceeași vreme când pentru școli neconfesionale maghiarizatoare se dă fără multă vorbă), și îndată chiar fibriștilor Halmagiului a cerut ca să nu se hotărăscă asupra cererii, pe care oamenii stăpânirii voiau numai de cât s'o respingă.

Mult se poate face printr'o luptă demnă în comitat. Inceputul tuturor luptelor este însă la sate. Acolo să se poarte bine Românii, și tari vom fi atunci și cei din orașe, tari cu toții!

Din Austria.

Conferențele convocate de guvern.

Luni 5 Februarie se va întruni, în sfârșit, după atâtea greutăți și trăgănit, conferința convocată de guvernul actual, între un număr anumit al fruntașilor ceii și germani, pentru a statori măcar o cât de mică înțelegere sau armistițiu.

Cruțarea și luxul.

Aceste două vorbe atât sunt de dujmane una celelalte, încât nu se pot suferi precum nu pot să se suferă apa și focul.

Nu e lipsă ca să mai înșirăm că ce însemnează „a cruța“, căci aceasta fie-cine o știe. E întrebare însă, că facem ceea ce știm? adică, cruțăm ori ba?

Dacă nu cruțăm ceea ce avem, ci prădăm ca să împlinim unele poftes, să ne cumpărăm unele lucruri de care n'avem folos, atunci am făcut treabă rea, am aruncat câștigul pe vreme lungă și cu osteneală, pe lucruri de nimica și fără de nici un folos. — Aceasta e de tot mare greșeală, căci fără de acele lucruri puteam să fim, deoarece-ce n'am avut timp să de le.

Oamenii de astăzi lucră cu mult mai mult de cât cei din bătrâni și câștigă mulți bani, dar' cu toate acestea nu trăiesc așa de îndestulați și mulțumiți ca bătrânii. Causa poate fi aceea că bătrânii — fie iertați — au dat cu puțin și s'au îndestulat ce au avut nemai lăcomind la alte lucruri fără de folos.

Har' noi acești de acum nu avem cumpăt în mâncare, nici în îmbrăcăminte. Bătrânii noștri se învesteau dacă aveau să încalțe opinii câte odată și cisme de pele groasă, dar' dacă își puteau câștiga câte un joc și câte o șubă, apoi aveau și de zile îmbrăcăminte și se țineau priciți!

Har' noi? — Ți-e groază ca să mai gândești. Trebuie să-l prindă pe omul cu minte când se gândeste la așa ceva. Noi, de hainele bătrânilor nu mai voim să știm nimic, ci mai mult portul strein, dar' acela așa-l purtam de și streinii miră de noi. — Bărbății, înțeleg țugarii români — au apucat țundrele reie, părăsind cioarecii și cojocul, purtând haine toate din fabrică, dar' femeile din mătăsurii și alte haine scumpe nu o mai scot. — Când câștigă într-o vară tot de pentru să sdranță de haină, care după ce a fost purtată de 3—4 ori trebuie aruncată că nu e de folos. — Alții merg și mai departe, căci neputând

câștiga cu lucrul destul bani pentru ca să-și împlinească poftesle nebune, apoi se bagă în bănci și iau împrumut.

Eată dar' unde duce nebagarea pe seamă, la pradă și la ruinare. Aceasta e pricina, de săteanul român lucră ca via și tot nu poate strînge avere, nu poate sta în rînd cu alți săteni de alte neamuri, ei nu bagă de seamă, că necruțarea și prădarea banilor pe lucruri fără de folos cară se zic și lux îl duce la sapă de lemn și face să ajungă pe drumuri.

Câteilde avem, chiar din anii acestia, că unele familii, cărora le-au plăcut luxul și prădarea, deși erau cu stare — astăzi sunt servitorii la alți oameni, cari au știut ținea de averea lor.

În satul C. și în orașul S. erau mai mulți plugari cari umblau în cisme de vițel și laghirite, ear' vara cu păpușii de cel scump, femeile lor umblau în păpușii de țică (evelastin) și în rochiile de mătăsură și barșon (catifea) ear' de lucrat, lucrau alții că ei puteau trăi și fără lucru, căci aveau doară câte 1—2 sesiile pământ. Dar' de la o vreme averile nu mai puteau aduce atâta venit ca să trăiască oamenii domnește, căci doară și datoriile trebuiau plătite, ear' amândouă nu s'au putut face și sfârșitul a fost: că oamenii — gazdele cum zic sătenii noștri — au trebuit să meargă afară din averea lor, să rămână pe drumuri și să trăiască lucrând cu ziua la alții ori să intre ca servitorii pe la jidovi.

Ar fi bine, ca odată să se trezească sătenii noștri — ba chiar orașenii — să nu se prea îmbuibă în haine scumpe și în petreceri de mâncări și beuturi, căci sfârșitul nu va fi bun, și cu deosebire nu va fi bun pentru săteni unde venitul e așa de puțin încât numai pe lângă mare grijă pot să adune ceva.

Dar' tot e mai bine să ai ceva de cât nimica.

În anii trecuți 1897—1898 când se arăta o foamete destul de mare, cei ce au cruțat au avut cu ce trei și puțini dintre ei au fost siliți să ceară împrumut; până când cei cari au dat banii pe haine scumpe, apoi trebuiau să se uite la ele căci n'aveu

cu ce trăi fiind că banii i-au dat pe sdranțe, ear' împrumut cu greu căpătau. Ce ar fi fost atunci, dacă erau mai mulți ani rei după olaltă?

Trebuie să gândim și la vremurile cu lipse mari și nu tot la bine și resfățare. P. Vancu.

Adunarea generală constituantă a „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“.

(Raport special.)

Sibiu, 17/29 Ianuarie 1900.

Sunt în plăcuta pozițiune de a vă relata despre un nou și folositor așezământ românesc ce s'a alcătuit aici în Sibiu, despre „Reuniunea română de înmormântare“, rezultat al unei propagande de una lună de zile. Ideea înființării acestei Reuniuni în Sibiu, a fost sulevată în ziaristica noastră, dacă nu mă înșel, pe la finele anului 1898 de către funcționarul consistorial dl Vic. Tordășianu, care încă pe atunci cutierase parochiile noastre de prin suburbiile, unde făcând vorbiri despre foloasele și însemnătatea Reuniunii — a îndemnat la înscriere. A trecut de atunci un an, și se vede, necesar pentru-ca lucrul să se coacă de ajuns — după care dl Tordășianu s'a pus din nou pe lucru, cu scop ca ideea realitate să ajungă. Cam pe la mijlocul lunii Decembrie anul trecut s'au început înscrierile de membrii, și pe la mijlocul lunii curente numărul de 300 membri, prescriși de statute, a fost chiar întrecut.

Astfel în posesiunea numărului statutar de membri dl Pantaleon Lucuța, cassar, dl Petru Ciora, funcționar consistorial, cari au îmbrățișat chiar de la început cu multă căldură ideea înființării, au convocat cu dl V. Tordășianu, pe Duminecă în 28 Ian. n. c. adunarea generală constituantă a Reuniunii.

Sala spațioasă a „Reuniunii sodalilor“ români din Sibiu unde s'a ținut adunarea la orele 11 din zi a fost tixită de membri din inteligență, meseriași și țerani. chiar și adunarea generală constituantă, la care au participat membrii din toate trei clasele noastre, ne dovedește, că pe lângă scopul principal al „Reuniunii“, de a oferi ajutorul necesar la înmormântarea cuvințioasă a membrilor cu timpul se va ajunge și cel late-

ral: de a oferi ocaziune inteligențului de a conveni din cas în cas cu meseriașii și cu țeranul român și astfel de a ne canoaște pîsurile și la împreună chibzuință de a afla căile de purcedere comună în toate acțiunile noastre de interes general.

Președintele adunării dl Pantaleon Lucuța, cassar consist. etc., a deschis adunarea cam cu următoarele cuvinte.

„Onorată adunare generală! Ca cel mai bătrân dintre convocatorii acestei adunări îmi dau libertatea a mă adresa către d-voastră cu vr'o câteva cuvinte. Ideea înființării unei însoțiri de înmormântare, după modelele existente atât la Sași cât și vr'o 3 cunoscută la Români cari prosperează — am auzit-o deja cu un an mai înainte, însă ca să se poată întrupa ideea trebuie oameni, și încă oameni, cari în lumea noastră materială, mai dispun de simțul nobil de a lucra pentru binele public neinteresati.

„Har domnului ceresc, că și în mijlocul nostru se află de aceea, și anume domnul Tordășian, care cu muncă și alergare neobosită, ajutat de vr'o câțiva amici au adus lucrul înființării însoțirii acesteia până la punctul de față, unde putem constata, că s'au înscris până acum peste 300 de membrii la însoțirea de înmormântare. Promițând acestea, am onoarea a declara adunarea generală constituantă pentru însoțirea de înmormântare de deschisă.

Venind la ordinea zilei punctele din program la propunerea dlui Dr. Ilie Beu medic, adunarea proclamă de president adhoc pe dl P. Lucuța de notar adhoc pe dl V. Tordășianu, ear de membrii verificatori pe dnii Petru Ciora și Aron Lapean, funcționar militar.

Notarul cetește proiectul de statute care este identic cu micile modificări cu statutele „Reuniunii române de înmormântare din Orăștie“, conducătorii care au binevoit a le pune cu multă prevenire la dispoziția inițiatorilor Reuniunii din Sibiu. La stabilirea statutelor sau facins o vie și interesantă discuțiune, la care au luat parte dnii Dr. Ilie Beu, medic, Iul. de Bardosy, inspector școlar, Timoteiu Popovici, prof. de muzică, P. Ciora, Ioan Popovici, prof. la școala de fete, George Decean, execut. R. Simu, inv. pens. Ilie Moga, inv. Vasile C. Osvadă, administrator. „Tribunei“, Teodor Orlea, funcț. consist., Nic. Pogan, capelan, etc., cum și dl August A. Nicoară, președintele „Reuniunii române de înmormântare din Deva“, care petrecând în Sibiu, a ținut să ne onoreze cu prezența

Atât de trist e basmul tău
De pare-o rugăciune!

...Lăsat-a 'n urmă-l împăratul
Nevasta și copiii mici,
Dar' au plecat și ei departe,
Crescând mai mari și mai voinici.

Și eu rămas-am singurea!
Ș'atuncia cu povestea ei,
Pătrunsu-mi-a tot sufletul,
Gândindu-mă la frații mei!

„O, nu mai spune, maica mea,
Că basmul rău mă doare,
Și plâns e pus în glasul tău,
E glasul care moare!“

Și plopii furtunos vuiau
Ca crengile să-și frângă
D'atunci și copilul mamei
A început să plângă.

Și fost-a plânsul meu întâiu;
Și plânsul și durerea mea,
Crezând că grabnic mă va pierde..
Torcea măicuța și plângea.

Ioșif Stanca.

Român și creștin.

Sunt Român și sunt creștin
Cu credința crucii 'n sin,
Am în ceriu un Tată sfânt
Și-o națiune pe pământ.

Mama mea când m'a născut
Mi-a numit crucea de scut;
Ear tata m'a botezat
De Român adevărat.
Când mă închin crucii cu dor,
Fac voia părinților
Și iubindu-mi neamul meu,
Fac voia lui Dumnezeu.
Cu păgâni revoltatori,
Lacomî p'amele comori
Lupt pentru lege și neam,
Dau și sufletu cel-am.
Cât voi fi Român curat,
Sunt creștin adevărat.
Cel ce-si lasă neamul său
Nare nici pe Dumnezeu.

George Cismaș-Pecicanu.

Poesii populare.

Frunză verde floriciță,
Mi-s fecior nu mi-s nimică,
Doru și jelea mă strică

Și o copilă frumușică,
Cât o ved înima-i pică.

Fost am fecior și-s fecior
Și tot nu mă cânt de dor,
Nici de-acuma până mor.
Tot cu doru m'am mâncat
Și tot nu m'am înșelat.

De cine doru se leagă,
Nu-și ține lucru ca șagă,
Că de mine s'o legat,
Parcă nu-l lucru curat,
Că stau casa să mi-o las
Pe minute și pe ceas.

Pentru tine, rujă plină,
N'am nici somn, nice hodină;
Pentru tine rujă creată,
N'am nici somn, nice dulceată.
Du-te dor cu cucu 'n sbeg
Și mă lasă să-mi petrec,
Să-mi petrec cu mândra mea,
Ca codru cu frunza sa;
Să-mi petrec cu mândrile
Ca codru cu frunzele;
Să-mi petrec cu carul mi drag,
Batâr de m'oiu duce 'n iad.

Până codru frunza-și ține,
Tot voinicul costă bine;

TRIBUNA „TRIBUNEI POPORULUI.“

POVESTE.

Eu nu știu cine a plantat
Doi plopi la noi la poartă,
De nu i a plantat Dumnezeu,
Să plângă noastră soartă!

Mi-aduc aminte pe sub plopi,
La farmecul de lună,
Ședea măicuța și torcea,
Încet, un basm să-mi spună:

„...A fost un tânăr împărat,
Soție... un puia de fată,
Dar' grabnic el s'a dus la luptă
Și nici s'a reîntors nici vr'odată!“

Atunci am văzut în mama
Pe jingășa fecioară.
— „O, nu mai spune, maică,
Că basmu-ți mă omoară!“

... Din soare pare c'au fost rupte
Acele două fetișoare...
S'au dus și ele în străin...
Și m'am gândit la sorioare!

— „O, nu mai spune, maica mea,
O, maică, nu mai spune

și să mă servească cu prețioase deslușiri cu privire la organizarea și la modul de purcedere la nou înființata Reuniune.

Terminată discuțiunea și acceptate statutele, la propunerea d-lui V. C. Osvald s'a ales direcțiunea astfel: director: Panteleon Lucuța, secretar Vic. Tordășianu, cas-sar: Petru Ciora; membrii în direcțiune: Dr. D. P. Barcianu, prof. Dr. Ilie Beu, medic, Nic. Togan, capelan gr. cat. și Ilie Moga diacon (din inteligență); Alexandru Nemes, măiestru rotar, Florea Cruciță, măiestru croitor, Iosif Marcu, măiestru flosterar și Nicolae Domnariu, măiestru cismar (dintre meseriași); Simeon Stoiță, epit. gr. cat. George Dordea, Petru Besta și George Arpășan (dintre economi).

Biroul apoi a fost însărcinat să așternă statutele la înaltul minister spre aprobare.

După oara 1 din zi dl. president mulțumește celor prezenți pentru participare și pentru discuțiunea calmă asupra afacerii, ce ne preocupă și declară adunarea de încheiată. D-lui presid. i-a răspuns dl. Romul Simu, care mulțumește inițiatorilor și în deosebi dlui Nicoară, care dezvoltă mult interes afacerilor noastre publice. La rândul său dl. Nicoară laudă întreprinderea, îi dorește progres și cât mai mulți imitatori.

Un membru.

Din BIHOR.

Rieni, Ianuarie.

Invetător jude comunal. Mulți se vor mira de acest titlu și poate își vor zice cum să mai fie și una ca aceasta, că adevărat unii și același om să fie și dascăl și jude comunal? Și totuși se poate. Dovadă comuna Rieni, unde dascălul Martin Mihailovici a fost ales în luna și anul curent de jude comunal. Că numitul dascăl e numai un cantor, care cu câtă nevoie, cu toată abia își știe numele scrie, e mai presus de orî ce îndoeală. Dar' că cum a ajuns acest cantor invetător și chiar în comuna Rieni, care pe lângă că e în drumul ferii, unde inspectorul regesc are datina a face vizitație în fiecare an cel puțin odată, unde se află centru notarial, oficiu postal (și stațiune de cale ferată, va să zică o circulațiune) mai vie, ca în alte comune dimprejur, aceasta eu nu o pot înțelege, destul că numitul instruează tinerimea din Rieni, cum o poate de mai mulți ani, și când se ivește câte un invetător, care are dacă nu toate pregătirile necesare, apoi cel puțin unul — done cursuri de preparandie, apoi Pinul nostru îl ia la goană cu oamenii sei și nou venitul, nevoind a avea neplăceri cu nimenea pentru o bucată de pâine, își face calea mai departe. Așa s'a întâmplat mai anul trecut, când un preparand, denumit dascăl în Rieni, a trebuit să se depărteze după vre-o lună ori două de acolo, căci necum să îi se dea salar, dar' nici cvartir nu i s'a dat.

Și nu e lucru de mirat aceasta. Când Pinul nostru, are la spate oamenii sei, carî mai voesc să rămână vecinic în întunec, de cât să aibă un dascăl bun și bine salarizat între ei, deși greutatea pusă pe umerii Rieniilor în contul salarului invetătorec nu ar fi așa mare, căci aceasta comună susține o școală laolaltă cu comuna Sudrigi. Dar' ce să faci, Pinul le slugește mai lesne și oamenii în tare și sus la dascălia lui; și ca să-i mai mărească cinstea în luna curentă — precum pomeni mai sus — l'a ales și de jude comunal. Încât se potrivește aceste două direcții una cu alta, judece onoratul cetitor, dar' că aceasta neorîndueală nu e potrivită cu orî ce lege, un adevăr vecinic.

Impins dar' de dorul de a vedea buna rîndueală în trebile noastre bisericesti-școlari, spor în invetătură între cei de o limbă și lege cu mine, precum și delăturarea a orî ce pată, ce ne-ar întuneca cinstea noastră, îmi permit a o aduce la cunoștința mai marilor nostri bisericesti, cari știind de neorîndueală din Rieni, îi vor pune capăt cât mai de grab. Totodată îmi permit a ruga și pe dl. notar Terențiu Popovici din loc, ca să stăruiească că școlile din tractul (cercul) D-male să înflorească, bună oară cum înflorească în cercul dlui notar din E-Lazuri, Teodor Oancea, care nu numai că lucră zi și noapte pentru propășirea în invetătură a micilor vlăstari din cercul seu, dar' provide școlile cu toate uneltele necesari, ba ce e mai mult a făcut, precum se știe, și o fundațiune, ce-i poartă numele. Onoare lui și binecuvîntare urmașilor sei. Aceasta o cerem, aceasta o poftim și de la dl. notar din Rieni. Viitorul ne va arăta, încât pomenitul dl. Terențiu Popovici, care altcum e om de caracter, va face destul dorinței obștești.

Alfa.

Loteria Casei naționale. Prospect.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ — pe baza concesiunii acordate de on. minister reg. ung. de finance cu ordinațiunea nr. 49.522 din 27 Iulie 1899, — arangiază o

LOTERIE DE EFECTE

al cărei profit se va folosi pentru ridicarea unei Case naționale în Sibiu, în care se va instala un Museu istoric și etnografic român și biblioteca Asociațiunii etc.

Prețul unui bilet de loterie 1 coroană.

Câștiguri:

1 câștig princip. în val. de C. 10.000 = C. 10.000	1	3.000 = „ 3.000
2 câștiguri „ „ „ „ „ 1.000 = „ 2.000	5	500 = „ 2.500
10 „ „ „ „ „ 200 = „ 2.000	10	100 = „ 1.000
20 „ „ „ „ „ 75 = „ 1.500	20	50 = „ 1.000
50 „ „ „ „ „ 20 = „ 1.000	100	10 = „ 1.000
219 câștiguri „ „ „ „ „		C. 25.000

Tragerea la sorți se va face în Sibiu la 31 Maiu 1900 st. n. în prezența unui notar public și a unui comisar politic.

Consemnarea câștigurilor se va publica la trei zile după tragere. Ridicarea lor se va face în decurs de 60 zile de la tragere.

Bilete de loterie se pot procura de la biroul „Asociațiunii“ în Sibiu (N-Szeben, strada morii nr. 8), și se vor vinde la toate băncile românești.

Sibiu, în Decembrie, 1899.

Comisiunea loteriei.

Din Banat.

Biserica gr. or. română și prima petrecere românească în Panciova.

Panciova, Ianuarie.

Capela românească din Panciova nu peste mult se va sfinți.

Doamne, cu câte greutate și neajunsuri am luptat până am putut ajunge la ținta aceasta!

Românii nu suntem prea mulți în Panciova, și pe lângă aceia că nu

suntem mulți, suntem și cam săraci dar cheltueli se cer grozav multe.

Puținii tineri români din Panciova, ca să dea sfinteii bisericii ajutor cât de mic, au arangiat o petrecere pur românească în Panciova. Prima petrecere românească în Panciova! Tinerii Români, mândri cu numele lor, au pus în uimire nu numai orașul întreg, ci împrejurul lui. Toți se mirau, în deosebi străinii de oare-ce petrecere românească în Panciova e un ce ne mai auzit. O, dar câte neplăceri a mai avut tinerimea cu arangierea petrecerii, cum nu, când doi tineri advocați din mână din loc și mai mulți preoți prin satele vecine au fost contra cei mai mari? D-lor nu au vădit să-și petreacă românește. Ba oare-care domn, A. Voinea, (și ține că e Român bun) a mers în îndrăzneala într'atâta, încât în ziua petrecerii a depeșat prin mai multe comune vecine, ca să nu vină tinerii, de oare-ce petrecerea nu va ține. Ba ce-l mai mult în disprețirea sa că tinerimea română nu a ales ca președinte al comitetului arangiator, după petrecere a mers directorul școlii gimnaziale și a făcut arătare contra studenților români cari au fost la petrecere, zicând petrecerea a fost cu „programațional“. Un biet student român, student, în urma acestei arătări a cinoase a pierdut stipendiul. Măcar cum nu trăsnește Dumnezeu asupra oamenilor.

Dar Dumnezeu a fost de pară tinerimei. Prima petrecere românească în Panciova a reușit pe lângă așteptare. Onoare d-lui Nicocae Șăraiu, I. Penția și I. Uția, onoare de trei ori onoare doamnei P. Petrică-șoarelor A. Bosca și I. Boșca, cari ca diletanți și diletante au făcut publicul în uimire. Străinii și administru s'au convins că și Românii știu ce e o petrecere.

Venitul curat de 64 coroane și 62 fileri s'a predat președintelui bisericii, din care acuma se acoperă unele cheltueli trebuincioase.

Astfel tinerimea română din Panciova a pus o piatră țeapănă capului române.

„Badea“

Dacă codrul frunza și lasă,
Tot voinicul trage-acasă.
Câte fete-am sărutat,
După mine s'or uitat
Și de-amu de-oiu săruta
După mine s'or uita.
De te sărut și pe ține,
Și tu te uiți după mine.
Fă tu, voinice ce-l vrea,
După tine m'oiu uita,
Că mi drag de vorba ta.

Somnu mi și n'as durmi,
Numa mi-se nchid ochii:
Somnu-mi că n'am durmit,
Toată noaptea am străjuit
Pângă dungă de fereastă
Pentru-o dalbă de nevastă.

Toată lumea mă vorbește
Că mi s'lotru de neveste;
Nici nu zic, nici nu mă jor,
Nici nu mă lăs până mor.

Codrule, frunzuță lungă,
Pice brumă nu te-ajungă;
Codrule, frunzuță lată,
Pice bruma nu-te bată,
Că mi-al fost mamă și tată.

Pădure, soră pădure,
Nu mă spune că'tă nime,
C'am șezut cu mândra'n tine;
Lasă spună-mă frunza,
Că ea mi-o ținut umbra
Că i-a plăcut dragostea
Să țină pe mândra mea.

Cine pe mine mă vede
Gândește că-s floare verde.
De pe o frunză pe alta
Eacă-i uritu gata.
Uritu din ce se ține?
Din omu ce nu-i stă bine;
Uritu din ce se face?
Din omu care nu-ți place.

Pentru mândra care-mi place
Domniț's mari și n'au ce-mi face
Pentru mândra ce mi-e dragă,
Domniț's mari și nu mă leagă,
C'or cercat domniț cu mine
Și-au văzut că n'au cu cine;
Au cercat și s'or lăsat
Și-or văzut că-s blăstemat.

M'a născut maica în zorii
Să fiu dragă la feciori;
În zorii dalbe și frumoase;
Să fiu lumii dragostoașă;
Dar eu lumii nu pot fi,
Pentru toți nu pot trăi.

Dragostea de fată mare
Se face cu grea sudoare;
Dragostea de fată mică
Se face cu multă frică;
Dragostea dela nevasta
Se face pe la fereastră.

Ziua nor și noaptea-i nor,
Io-mi petrec lumea cu dor;
Ziua nor și noaptea stele,
Eu petrec ziua cu jele.
Culese de: George Dirlea și
Florea Călb, din Musca.

Dragă-mi mândra înaltă,
Că ea n'are judecată;
Judecata-i făcută:
Strânge-o în brață și-o sărută,
Și-i dă drumul să se ducă.

Dragu-mi, mândr'o, de tine.
Când te ved gătita bine,
Și cu casa lângă mine...

Cât e lumea pe pământ,
Fete ca la noi nu sunt,
Așa albe și curate,
Ca scaldate tot în lapte...

Cu port curat românesc,
Mai frumos ca cel nemțesc;
Cu brâu roșu 'n trei-colori
În zile de sărbători...

Floricea de pe imăș,
Cu mândruța duce-măș,
Numi-ar trebui nănaș,
Nici popă să ne cunune,
Numai noi cu vorbe bune.

Culese de: George Cismaș-Pecica

(Din cercul Beghriului.)

Știi tu bade, știi tu bine,
Câte ziceai cătră mine,
Că tu-atuncea mi-l lăsa,
Când soare pe ceri n'a sta.
Și tu-atuncea mi-l urt,
Dacă soarele o perli.
Și soarele n'a sfințit
Și tu, bade, m'ai urt;
Soarele n'a scăpătat,
Și tu, bate, m'ai lăsat.

M'a făcut maica băiat,
Să scot fetele din iad;
Nu știu scoate-le oi u ori ba,
Ori mai tare le-oiu băga.

La drăguțul din vecini,
Arde-i aș ochii cu spini,
La drăguțul de departe
Dintr'un măr i-aș face pară

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „ZARANDEANA” sunt invitați la

II-a adunare generală ordinară

ce se va ține la 18 Februarie st. n. a. c. în localul institutului la 2 ore p. m.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
  2. Exmiterea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor.
  3. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1899.
  4. Raportul comitetului de supraveghiere.
  5. Decisiune asupra contului anual pe baza raportului comitetului de supraveghiere și darea absoluturului.
  6. Decisiune asupra împărțirii profitului curat și fixarea dividendelor și prețul biletelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
  7. Alegerea a 2 membri în direcțiune.
  8. Designarea unui nou ziar pentru publicațiunile institutului.
  9. Eventuale propuneri în sensul § 26 lit. g) din statute.
  10. Exmiterea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.
- În lipsa membrilor receruți, adunarea în sensul § 23 se va ține în 25 Februarie st. n. a. la locul și timpul indicat.
- Domnii acționari cari voesc a participa la adunare sau prin plenipotențiați sunt rugați ași depune în înțelesul §. 19 din statute la casa institutului acțiunile eventuale documentele de plenipotență cel mult până la 17 Februbrie 1900.
- Băița, la 21 Ianuarie 1900.

Dr. Ioan Radu m. p.,
președinte.

George Drăganu m. p.,
diriginte.

Contul bilanțului.

Active			Pasive		
Casa în număr	1.757	44	Capital social, 320 buc. acții à 100 co.	32000	—
Cambii escomptate	67.720	—	Depuneri spre fructificare	30350	03
Imprumuturi pe obligațiuni	4.326	—	Cambii rescomptate	10.001	—
Imprumuturi hipotecare	1.080	—	Fond de rezervă	310	10
Mobilier	247.10	—	Dividente neradicate	203	90
după amortisare 10 %	24.70	222	Interese anticipate	1187	46
Interese restante	78	02	Profit transpus din 1898	137.20	—
Interese rescompt anticipate	219	10	Profit curat	2859.39	2996
Capital social restant	1646	12			
	77049	08		77049	08

Băița la 31 Decembre 1899.

Dr. Ioan Radu m. p.
președinte.

George Drăganu m. p.
dirigent.

Lazar Perian m. p.
cassier.

George Băluțiu m. p.
comptabil.

Lazar Adam m. p.
membru în direcțiune

Stanca Petru m. p.
membru în direcțiune

Haber Martin m. p.
membru în direcțiune

Wilhelm Rusnak m. p.
membru în direcțiune

George Faur m. p.
membru în direcțiune

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în ordine.

Băița la 28 Ianuarie 1900.

Comitetul de supraveghiere.

Dr. Cornel Moldovan m. p.

Vasilie Damian m. p.
președinte.

Dr. Pavel Opreșan m. p.

Contul profitului și pierderilor.

Eșite.			Intrate.		
Interese la depuneri	1659	44	Interese dela escompt, obligațiuni, hipotecare	5396	44
Interese la reescompt	435	70	Provisiuni	1363	05
Salarii	1640	—	Competință	1429	38
Chirie	320	—	Diverse	456	20
Remunerațiuni	30	—	Profit transpus	137	20
Diverse	455	43			
Tipărituri	419	60			
Marce de prezență	218	—			
Amortisare din mobilier	24	70			
Competință de timbru	121	60			
Contribuțiune directă	334	84			
Contribuțiune 10% după depuneri	126	31			
Profit curat	2996	59			
	8782	27		8782	27

Băița la 31 Decembrie 1899.

Dr. Ioan Radu m. p.
președinte.

George Drăganu m. p.
dirigent.

Lazar Perian m. p.
cassier.

George Băluțiu m. p.
comptabil.

Lazar Adam m. p.
membru în direcțiune

Petru Stanca m. p.
membru în direcțiune

Haber Martin m. p.
membru în direcțiune

Wilhelm Rusnak m. p.
membru în direcțiune

George Faur m. p.
membru în direcțiune

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l-am aflat în ordine.

Băița la 28 Ianuarie 1900

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Cornel Moldovan m. p.

Vasilie Damian m. p.
președinte.

Dr. Pavel Opreșan m. p.